

DET KONGELIGE ARBEIDS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

Advokatfirmaet Andersen & Snerthammer AS
Postboks 1
4401 Flekkefjord

Deres ref

Vår ref

Dato 2.5.01

01/1649 E STU - 5

Klage på avslag på søknad om dispensasjon fra konkurranseloven §§ 3-1 og 3-2 - Taxi Sørlandet AS.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet viser til Deres brev av 26. februar 2001 der De påklager Konkurransetilsynets vedtak av 5. februar om å avslå Taxi Sørlandets AS søknad om dispensasjon fra konkurranseloven §§ 3-1 og 3-2. Klagen ble oversendt fra Konkurransetilsynet til departementet ved brev av 4. april. Videre viser departementet til brev av 19. april fra Vest-Agder fylkeskommune der fylkeskommunen uttaler seg om dispensasjonsspørsmålet.

Bakgrunn for Konkurransetilsynets vedtak om å avslå dispensasjonssøknaden

Konkurransetilsynet vedtak av 5. februar med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 lyder som følger:

"Taxi Sørlandet AS søknad om fornyet dispensasjon ut over 1. juli 2001 fra forbudene i konkurranseloven §§ 3-1 og 3-2 for å gi felles pristilbud, føre felles prisforhandlinger om felles priser for skolebarntransport, syketransport og TT-kjøring på oppdrag som avtales med Vest-Agder fylkeskommune, samt å delta i anbudskonkurranse om tilsvarende transportavtaler på vegne av løyvehavere som er aksjonærer i selskapet, avslås."

Konkurransetilsynet har lagt til grunn at Taxi Sørlandet ved å inngi felles pristilbud og forestå prisforhandlinger på vegne av sine eiere om syketransport med drosje på trygdens regning, samt skoleskyss og TT-kjøring, gjennomfører et prissamarbeid i strid med konkurranseloven § 3-1. Videre vil det være i strid med forbudet mot anbudssamarbeid i § 3-2 dersom Taxi Sør-

Postadresse
Postboks 8004 Dep
N-0030 OSLO

Kontoradresse
Akersgt. 59

Telefon *
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 785

Konkurransopolitisk avdeling
Telefaks
22 24 27 23

Saksbehandler
Steinar Undrum
22 24 48 16

landet inngir felles anbud ved eventuell utlysning av disse typer oppdrag på anbud.

Taxi Sørlandet omfatter alle drosjeeiere i Vest Agder fylke med unntak av dem som er lokalisert i Kristiansand og Vennesla kommune. I fylket er det to andre drosjeselskaper, Agder Taxi AS og TAXI-Sør ANS, som kunne være aktuelle leverandører av drosjetjenester i forbindelse med syketransport, TT-kjøring og skoleskyss. Etter de opplysninger som tilsynet har innhentet vil disse selskapene enten ikke ønske eller ha kapasitet til å konkurrere med Taxi Sørlandet om slike oppdrag for fylkeskommunen. Etter Konkurransetilsynets oppfatning vil derfor Taxi Sørlandet ved en dispensasjon få en dominerende stilling i markedet for syketransport, TT-kjøring og skoleskyss for Vest-Agder fylkeskommune.

Konkurransetilsynet har også i sin begrunnelse for å avslå søknaden lagt vekt på at fylkeskommunen har opplyst at den er villig til å dele opp kjøreoppdragene slik at flere drosjesentraler kan konkurrere om oppdragene uten å måtte samarbeide seg imellom. Dersom dispensasjonen avslås, kan det bidra til å forsterke konkurransen mellom små drosjesentraler i ulike geografiske områder av Vest-Agder.

Tilsynet kan heller ikke se at sentralene vil oppnå effektivitetsgevinster gjennom samarbeidet i Taxi Sørlandet som mer enn oppveier det effektivitetstapet som oppstår som følge av konkurransebegrensningen.

Taxi Sørlandets klage over Konkurransetilsynets vedtak

I sin klage av 26. februar framhever Taxi Sørlandet at fylkeskommunens oppfatning av om det bør dispenserers eller ikke, bør tillegges vesentlig vekt. I den forbindelse viser Taxi Sørlandet til en mail av 23. februar fra fylkeskommunen der det framkommer at Samferdselsjefen i Vest-Agder ikke har noen problemer med å anbefale at Taxi Sørlandet gis dispensasjon. Taxi Sørlandet hevder at dersom det ikke gis dispensasjon, vil det kunne ha negativ priseffekt for fylkeskommunen. I følge Taxi Sørlandet innebærer den gjeldende avtale mellom Taxi Sørlandet og fylkeskommunen reduserte priser i forhold til de maksimalpriser som gjaldt for drosjekjøring da avtalen ble inngått.

Taxi Sørlandet mener også at tilsynets forutsetning om at kjøreoppdragene kan deles opp slik at det kan etableres en konkurransesituasjon mellom små drosjesentraler, er lite realistisk. En slik ordningen vil bli problematisk for fylkeskommunen å administrere. Taxi Sørlandet mener også at på grunn av avstand vil en oppdeling av oppdragene neppe føre til noen annen konkurransesituasjon. Etter Taxi Sørlandets oppfatning kan det geografiske området som Taxi Sørlandet dekker, sammenliknes med Finnmark. Konkurransetilsynet har dispensert fra konkurranselovens §§ 3-1 og 3-2 slik at Finnmark Taxi AS kan inngå prisforhandlinger med Finnmark Fylkestrygdekontor på vegne av drosjenæringen i Finnmark om syketransport med drosje, inngi anbud på vegne av drosjenæringen og fordele oppdrag om syketransport med drosje. Denne dispensasjonen er begrunnet med at Finnmark er et fylke med lange avstander, spredt bosettingsmønster samt vanskelige klimatiske forhold. Videre er sentralene små, og det er få drosjer tilknyttet hver sentral. Et samarbeid i Finnmark TAXI AS vil ha liten konkurransemessig betydning. Videre vil samarbeidet gjøre det mulig for fylkestrygdekontoret å foreta administrative forenklinger som kunne innebære kostnadsbesparelser.

Konkurransetilsynets merknader til klagen

Konkurransetilsynet har i brev av 4. april oversendt klagen til behandling i departementet. I sitt oversendelsesbrev fremhever tilsynet at det er viktig at tilsynets dispensasjonspraksis ikke hindrer utviklingen av konkurranse om offentlige oppdrag. Tilsynet gjentar sin begrunnelse for avslaget på dispensasjonssøknaden om at fylkeskommunen kan dele opp transportoppdragene på en slik måte at det blir konkurranse mellom flere drosjesentraler. En dispensasjon vil motvirke denne utviklingen.

Videre mener tilsynet at situasjonen i Finnmark og Vest-Agder ikke kan sammenliknes. Vest-Agder har en langt mindre geografisk utstrekning og en vesentlig høyere befolkningstetthet enn Finnmark. Det medfører at drosjesentralene i Vest-Agder har større mulighet til å ta oppdrag i områder hvor også andre sentraler eller bopelsløyvehavere opererer enn hva som er tilfelle i Finnmark.

Videre opplyser tilsynet i sitt oversendelsesbrev at fylkeskommunen da den uttalte til Taxi Sørlandet at den ikke hadde innvendinger mot at det ble gitt dispensasjon, ikke hadde tatt standpunkt til om avtalen med Taxi Sørlandet skulle forlenges eller ikke. Det er nå på det rene at avtalen ikke vil bli videreført. Uttalelsen fra fylkeskommunen bør derfor etter tilsynets oppfatning ikke bli tillagt vekt som et argument for dispensasjon.

Departementets vurderinger og avgjørelse

Departementet legger betydelig vekt på arbeidet med å fremme konkurransen i drosjenæringen generelt. Denne næringen har vært skjermet fra konkurranse ved offentlige reguleringer gjennom flere tiår. Avgjørelsen om å oppheve maksimalprisreguleringen i områder der det antas å være tilfredsstillende konkurranse, er et ledd i dette arbeidet. Departementet er derfor opptatt av at det legges til rette for konkurranse der det er mulig, og at det offentlige ikke setter i verk tiltak som hemmer fremveksten av konkurranse i næringen. Det bør derfor ikke dispenseres fra forbudene i konkurranseloven mot pris- og anbudssamarbeid med mindre det er klart at samarbeidet fremmer konkurransen, eller at effektivitetsgevinstene som følge av kostnadsbesparelser ved samarbeidet klart overstiger det samfunnsøkonomiske tapet som følger av redusert konkurranse både på kort og litt lengre sikt, jf. dispensasjonskriteriene i konkurranseloven § 3-9 a) og b)¹.

Dispensasjonssøknaden innebærer et samarbeid om priser og anbud mellom alle drosjene i Vest-Agder løyvedistrikt bortsett fra dem i Kristiansand og Vennesle kommuner. Departementet kan ikke se at dette samarbeidet vil fremme konkurransen. Tvert i mot vil samarbeidet kunne føre til at det ikke utvikles en konkurranse mellom sentralene om de tjenestene som søknaden omfatter.

¹ Etter § 3-9 i konkurranseloven kan det dispenseres fra forbudene i §§ 3-1 til 3-4 dersom

- a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

Departementet kan ikke se at Taxi Sørlandet har påberopt seg eller på annen måte gitt opplysninger som tyder på at det pris- og anbudssamarbeidet som Taxi Sørlandet søker dispensasjon for, innebærer vesentlige kostnadsbesparelser for eierne i Taxi Sørlandet.

Taxi Sørlandet hevder imidlertid at samarbeidet vil føre til kostnadsbesparelser for kjøperen, Vest-Agder fylkeskommune. Departementet har derfor ved brev av 9. april bedt om fylkeskommunens vurdering av om det bør dispenseres eller ikke. Fylkeskommunen har i brev av 19. april besvart henvendelsen slik:

”Under forhandlingene med Taxi Sørlandet AS i fjor inngikk fylkeskommunen en bindende prisavtale som er gjeldende frem til 1. juli i år, med mulighet for forlengelse i flere år. Forlengelsen av prisavtalen betinget en dispensasjon fra konkurranseloven. Fylkeskommunen skulle støtte en slik dispensasjonssøknad. I vår uttalelse til søknaden fra Taxi Sørlandet AS har vi gitt uttrykk for at vi støtter en slik dispensasjon.

Rikstrygdekontoret v/Fylkestyrgdkontoret i Vest-Agder har gitt signaler om at syketransporten skal ut på anbud, og at de ikke vil forlenge nåværende prisavtale ut over 1. juli 2001. Dette er meddelt Taxi Sørlandet i eget brev.

Fylkeskommunen i samarbeid med Fylkestyrgdkontoret har nå startet innledende samtaler med Taxi Sørlandet AS for om mulig å få til avtaler som partene kan akseptere og som er innenfor gjeldende lover og bestemmelser for utøvelse av drosjedrift.”

Det går ikke fram av brevet at fylkeskommunen ser det som en nødvendighet at drosjene i Vest-Agder har et pris- og anbudssamarbeid gjennom Taxi Sørlandet, for at syketransporten i Vest-Agder skal kunne organiseres på en hensiktsmessig måte. Det fremgår heller ikke at dette samarbeidet fører til vesentlige kostnadsbesparelser for fylkeskommunen, verken ved syketransport eller skoletransport og TT-kjøring. Videre forstår departementet brevet slik at avtaler om syketransport med drosjer skal inngås etter forutgående anbudskonkurranse. Det forutsetter at fylkeskommunene/fylkestyrgdkontoret organiserer anbudskonkurransen på en slik måte at flere drosjesentraler eller grupperinger av slike har mulighet til å inngi anbud. Det forutsetter også at flertallet av drosjene innenfor løyveområdet ikke har anledning til å inngi felles anbud, det vil si at søknaden fra Taxi Sørlandet må avslås. Departementet gjør for ordens skyld oppmerksom på at dersom andre og mindre grupper av drosjesentraler enn Taxi Sørlandet skal samarbeide om priser eller anbud, må også de søke Konkurransetilsynet om dispensasjon for dette.

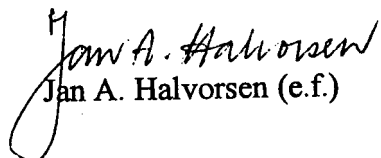
På denne bakgrunn kan ikke departementet se at det er grunnlag for å dispensere for det omsøkte pris- og anbudssamarbeidet etter konkurranselovens § 3-9 a) og b).

Departementet har også vurdert saken i forhold til dispensasjonskriteriene i § 3-9 c) og d). Et samarbeid om priser og anbud som omfatter en stor andel av drosjene innenfor et løyvedistrikt for tjenester der det er ønskelig å fremme konkurransen, kan i utgangspunktet ikke antas å ha liten konkurransemessig betydning. Departementet er også enig med tilsynet i at betingelsene for konkurranse mellom drosjesentralene er vesentlig annerledes i Vest-Agder enn i Finnmark. I Vest-Agder er de geografiske forhold og befolkningstettheten slik at drosjesentralene kan konkurrere seg i mellom. Det omsøkte samarbeidet kan således ikke antas å ha liten betydning i dette fylket. Videre kan departementet ikke se at det er påberopt, eller foreligger andre særlige forhold, som skulle tilsi at det bør dispenseres i dette tilfellet.

På denne bakgrunn har departementet fattet følgende vedtak:

Klage fra Taxi Sørlandet AS over Konkurransetilsynets vedtak av 5. februar 2001 tas ikke til følge.

Med hilsen

Jan A. Halvorsen (e.f.)

Steinar Undrum

Kopi: Konkurransetilsynet
Vest-Agder Fylkeskommune